

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 61

Số (13) 52

27 tháng 9 năm 2025
6, tháng Tám, Ất Tỵ

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Quả ngọt mùa trắng

Quảng bá đặc sản quê hương

■ PHƯƠNG ĐÔNG

TÌM hiểu các tour du lịch dễ dàng nhận thấy, mỗi đoàn khách sau khi tham quan, vui chơi, trải nghiệm quay trở về ai nấy đều đem theo một món quà kỷ niệm tại vùng đất đã đặt chân qua. Có lẽ món quà kỷ niệm được đem theo nhiều nhất chính là các sản vật đồ ăn, thức uống. Chính vì vậy mà quảng bá và tiêu thụ sản phẩm đặc sản địa phương thông qua hoạt động văn hóa, du lịch là một trong những cách hiệu quả để giới thiệu các mặt hàng của địa phương đến với người tiêu dùng.

Từ nhiều năm nay, vào dịp Tết Trung thu, Lễ hội Thành Tuyên đã trở thành sản phẩm du lịch đặc thù và được nhiều du khách trong nước và quốc tế biết đến. Mỗi mùa lễ hội thu hút hàng vạn du khách thập phương về tham gia. Đây là cơ hội để tỉnh quảng bá không chỉ các sản phẩm du lịch, mà còn là cơ hội để quảng bá các sản vật của địa phương. Tuyên Quang là vùng đất trù phú với nhiều loại trái cây đặc sản nổi tiếng như: Bưởi Soi Hà, hồng không hạt Xuân Vân, hồng mọng Trảng Đà, na Lục Hành, nhãn Thái Bình, cam sành Hàm Yên, lê Hồng Thái. Ngoài các loại trái cây, những năm gần đây triển khai theo hướng Mỗi xã một sản phẩm OCOP đã tạo ra nhiều sản phẩm để du khách lựa chọn; đồng thời

cũng tạo ra cơ hội để người dân cả nước biết đến, tin dùng các sản phẩm đặc trưng của tỉnh như: chè Shan tuyết, thịt trâu gác bếp, măng khô, mật ong, bánh gai Chiêm Hóa... đã được nhiều du khách biết đến và lựa chọn làm quà mỗi khi đến Tuyên Quang.

Mỗi đặc sản địa phương chính là “sứ giả văn hóa”, chứa đựng trong đó là đặc trưng truyền thống của một vùng đất cụ thể, thể hiện phong tục, tập quán sinh hoạt của người dân. Du khách trong quá trình mua sắm sản phẩm còn biết thêm thông tin về những điểm đặc biệt từ nguồn nguyên liệu, quá trình chế biến, sản xuất, thậm chí cả giá trị văn hóa tinh thần.

Có thể thấy, du lịch đóng vai trò quan trọng là kênh quảng bá, giao lưu, trao đổi ẩm thực, kết nối, tiêu thụ các sản vật địa phương. Đồng thời, các sản vật địa phương nói chung và sản phẩm OCOP của tỉnh nói riêng đã góp phần giải bài toán về quà tặng du lịch mang tính đặc trưng, làm phong phú thêm chương trình mỗi tour du lịch. Hy vọng, thời gian tới, trên đà tăng trưởng mạnh của du lịch sẽ có nhiều hơn nữa các sản vật của tỉnh được quảng bá rộng rãi đến đồng bào du khách trong và ngoài nước ■

Quả ngọt mùa trắng

■ GIANG LAM

Mùa Thu về mang theo làn gió dịu mát và không khí náo nức của Lễ hội Thành Tuyên. Xứ Tuyên như được khoác lên mình tấm áo mới, vừa lộng lẫy với đêm hội rực rỡ, vừa ngọt ngào với hương vị trái cây đặc trưng. Du khách đến đây không chỉ được đắm mình vào không gian kỳ ảo của những mô hình đèn lồng khổng lồ mà còn được khám phá mảnh đất trù phú, nơi sản sinh ra những đặc sản trái cây nức tiếng. Bưởi Phúc Ninh, hồng Xuân Vân, na Quang Trung... trở thành những món quà quý giá mang theo tinh túy khi đất trời vào Thu.

Thủ phủ cây ăn quả

Vườn bưởi thôn Khuôn Thống, xã Xuân Vân.

MỖI độ Thu về, những vùng cây ăn quả Tuyên Quang lại tấp nập hơn bao giờ hết. Khắp ngọn đồi, vườn tược, bưởi, hồng, na, thanh long chín mọng điểm tô, tạo nên một bức tranh trù phú, sống động. Với tổng diện tích trên 34.000 ha, Tuyên Quang đã khẳng định vị thế là một trong những vùng cây ăn quả đa dạng, trù phú.

Với điều kiện khí hậu và thổ nhưỡng lý tưởng, Tuyên Quang đặc biệt phù hợp để phát triển các loại cây ăn quả có múi như cam, bưởi, chanh. Từ nhiều năm nay, tỉnh đã quy hoạch vùng chuyên canh tập trung tại các xã Hàm Yên, Phù Lưu, Bạch Xa, Yên Sơn, Lục Hành, Xuân Vân và Quán Bạ, Vị Xuyên, Bắc Quang... góp phần tạo ra các vùng sản xuất quy mô lớn, đảm bảo chất lượng và sản lượng ổn định.

Đặc biệt, tại xã Xuân Vân với 2.265 ha bưởi, 197 ha cam, 102 ha na và 66 ha hồng, nơi đây không chỉ là vựa trái cây mà còn là “cái nôi” của nhiều sản phẩm nông nghiệp đạt chuẩn. Sản phẩm bưởi

đường Xuân Vân đã được công nhận OCOP 3 sao, trong khi bưởi Soi Hà Xuân Vân nổi tiếng hơn nữa khi được Cục Sở hữu trí tuệ, Bộ Khoa học và Công nghệ cấp chứng nhận chỉ dẫn địa lý. Niên vụ 2024, một tin vui lớn đã đến với bà con nơi đây: gần 8.000 quả bưởi Soi Hà đạt tiêu chuẩn xuất khẩu sang thị trường khó tính như Vương quốc Anh.

Cam sành Hàm Yên, Hà Giang được người tiêu dùng ưa chuộng và bình chọn là sản phẩm tiêu biểu, sản phẩm nông nghiệp nổi tiếng của Việt Nam trong nhiều năm. Sản phẩm cam sành Hà Giang, Hàm Yên đã được cấp chứng nhận chỉ dẫn địa lý và sản phẩm cam vàng Hà Giang được cấp nhãn hiệu tập thể. Năm 2020, cam sành Hàm Yên được Cục Sở hữu trí tuệ cấp chứng nhận Chỉ dẫn địa lý và được tỉnh công nhận sản phẩm OCOP 4 sao.

Sự phát triển của cây ăn quả không chỉ là những con số mà còn là câu chuyện đời thực về sự đổi thay của mỗi

gia đình nông dân Tuyên Quang. Câu chuyện của anh Hoàng Văn Nghiệp, thôn 7, Lục Hành là một minh chứng sống động. Khởi nghiệp trên mảnh đất quê hương, anh Nghiệp đã biến mình thành một nông dân 4.0 đầy nhạy bén. Anh thể hiện sự sáng tạo đột phá, biến những quả bưởi bình thường thành tác phẩm nghệ thuật, với các hình thoi vàng, hồ lô, mặt Phật, cùng chữ “Tài”, “Lộc”, mang lại giá trị kinh tế cao. Anh cũng là người tiên phong livestream bán hàng và tảo bạo ghép bưởi Diễn sang giống bưởi đỏ nhưng, một loại “cây ăn quả VIP” được giới sành chơi săn đón. Những sáng tạo này không chỉ làm giàu cho bản thân anh mà còn góp phần khẳng định vị thế của nông sản Tuyên Quang trên thị trường. Anh chia sẻ: “Gia đình tôi từng là hộ nghèo của xã. Nhờ mạnh dạn vay vốn, học hỏi, sáng tạo, phát triển kinh tế từ cây ăn quả, cuộc sống đã thay đổi hoàn toàn. Thu nhập 400 triệu đồng/năm”.

Câu chuyện của anh Nghiệp không phải là cá biệt. Hàng nghìn hộ dân khác trên địa bàn tỉnh cũng đã, đang làm giàu một cách bền vững nhờ cây ăn quả. Thu nhập ổn định từ vườn cây giúp bà con có điều kiện tái đầu tư, mở rộng sản xuất, tạo thêm việc làm cho lao động địa phương.

Gói trọn tình hoa từ đất và người

Mùa Thu, mỗi loại quả xứ Tuyên đều mang một hương vị đặc trưng, một câu chuyện riêng.

Khi hương mùa Thu tràn về trên khắp nẻo đường, mâm cỗ Trung thu của người Tuyên Quang trở thành một câu chuyện đầy màu sắc và ý nghĩa. Bà Nguyễn Thị Hiệp, 85 tuổi, tổ dân phố Tân Hà 3, phường Minh Xuân nhớ lại: “Mâm cỗ ngày xưa đơn sơ lắm nhưng trái cây nào cũng là cả một tấm lòng. Ngày đó, làm gì có bánh kẹo cầu kỳ, cái

Để trái cây thành sử giá văn hóa

Du khách đến Tuyên Quang mỗi độ mùa Thu đều mang theo về bưởi, hồng, na... như một món quà lưu niệm đặc biệt. Những trái ngọt này không chỉ là sản vật mà còn là “sứ giả văn hóa”, gói trọn hồn quê và bản sắc của mảnh đất xứ Tuyên.

Yếu tố cốt lõi để xây dựng lòng tin cho người tiêu dùng chính là chất lượng sản phẩm. Khẳng định tầm nhìn của tỉnh, đồng chí Trần Hải Tuyên, Chi cục trưởng Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh nhấn mạnh: “Sản xuất an toàn theo tiêu chuẩn VietGAP, GlobalGAP đang là hướng đi chủ đạo của tỉnh”. Đồng chí cho biết thêm, tính đến nay, toàn tỉnh có trên 1.700 ha cây ăn quả được chứng nhận theo các tiêu chuẩn này. Đây không chỉ là một con số, mà là minh chứng rõ ràng cho sự thay đổi trong tư duy sản xuất của người nông dân - từ truyền thống sang hiện đại, có trách nhiệm.

Những nỗ lực này đã mang lại “quả ngọt”. Hiện Tuyên Quang có 12 sản phẩm cây ăn quả được công nhận sản phẩm OCOP cấp tỉnh, trong đó có 2 sản phẩm được cấp nhãn hiệu tập thể và chỉ dẫn địa lý.

Để những trái cây đặc sản của Tuyên Quang thực sự trở thành “sứ giả văn hóa”, việc xây dựng câu chuyện sản phẩm là giải pháp cốt lõi, được tỉnh đặc biệt chú trọng. Theo đồng chí Phạm Mạnh Duyệt, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường, đây là hướng đi chiến lược nhằm nâng tầm giá trị nông sản địa phương. Giải pháp này không chỉ đơn thuần là kể về nguồn gốc mà là tạo ra một hành trình cảm xúc cho du khách. Mỗi trái bưởi, quả na, quả hồng đều

mang trong mình một câu chuyện. Đó là câu chuyện về đặc điểm thổ nhưỡng và khí hậu ưu đãi, về bàn tay cần mẫn của người nông dân, và về giá trị văn hóa độc đáo gắn liền với Lễ hội Thành Tuyên. Những câu chuyện này sẽ được lồng ghép một cách tinh tế vào bao bì, mã QR Code và các chiến dịch quảng bá.

Còn ông Lê Mạnh Tân, Phó Chủ tịch Hiệp hội bao bì Việt Nam gợi ý, thay vì những chiếc túi ni-lông đơn giản, việc chuyển sang hộp giấy, hộp gỗ thân thiện môi trường, có in logo, thương hiệu và câu chuyện về sản phẩm sẽ làm tăng giá trị. Thiết kế bao bì sản phẩm Tuyên Quang nên lấy cảm hứng từ những hình ảnh đặc trưng như Lễ hội Thành Tuyên, cây đa Tân Trào, Cột cờ Lũng Cú hay những họa tiết của đồng bào dân tộc thiểu số...

Để khai thác hết tiềm năng của trái cây Tuyên Quang, việc đa dạng hóa sản phẩm là một bước đi chiến lược. Hiện nay Tuyên Quang có nhiều doanh nghiệp thực hiện công đoạn sấy khô, sấy giòn các sản phẩm nông sản. Điển hình như: Hợp tác xã (HTX) Sản xuất và Thương mại Minh Phát, Công ty Sản xuất trái cây sấy dẻo Tuyên Quang, HTX Chuối sạch Chiêu Yên... Anh Tạ Hữu Quang, Giám đốc HTX Trái cây hữu cơ Phúc Ninh, xã Xuân Vân cho biết: “Các sản phẩm này không chỉ giúp nâng cao giá trị mà còn giải quyết bài toán đầu ra khi vào chính vụ, đồng thời để bảo quản và vận chuyển hơn, rất phù hợp làm quà tặng”.

Để trái ngọt mùa Thu Tuyên Quang thực sự trở thành “món quà nghệ thuật”, cần có sự chung tay của cả nhà quản lý, doanh nghiệp và người nông dân. Khi đó, mỗi sản phẩm được trao đi không chỉ là một món hàng, mà là niềm tự hào về hồn cốt và vẻ đẹp của mảnh đất và con người Tuyên Quang ■

Vườn thanh long tại xã Minh Thanh.

Những trái cây mùa thu được trưng bày tại các gian hàng nông sản Tuyên Quang.

chính là trái bưởi nhà trồng, quả hồng hái trên đồi, hay mấy quả na lấy từ vườn. Mỗi loại quả đặt lên mâm là một lời cầu mong. Quả bưởi tròn trịa, căng mọng, tượng trưng cho sự đoàn viên, mong gia đình mãi sum vầy. Quả hồng đỏ tươi như lời chúc may mắn, no đủ. Mà không chỉ để ăn đâu, những quả bưởi to nhất, đẹp nhất còn được con cháu tía thành hình cún con, con mèo, trông vui mắt lắm. Đó là cách ông bà, cha mẹ dạy con cháu về sự trân trọng những sản vật của quê hương, về lòng biết ơn với đất trời đã ban cho mùa màng bội thu”.

Ngày nay, dù cuộc sống hiện đại mang đến nhiều thay đổi, truyền thống bày mâm cỗ Trung thu với những loại trái cây đặc trưng vẫn luôn được người Tuyên Quang gìn giữ trọn vẹn. Đây không chỉ là nét đẹp văn hóa mà còn là lời tri ân chân thành của người dân đối với đất trời đã ban tặng mùa màng bội thu. Quan trọng hơn, việc chuẩn bị và trang trí mâm cỗ chính là cách để thế hệ trẻ kết nối với cội nguồn.

Em Nguyễn Trang Anh, thôn Tha, phường Hà Giang 1 chia sẻ: “Không chỉ tham gia chuẩn bị mâm cỗ Trung thu tại gia đình, chúng em còn được chuẩn bị mâm cỗ Trung thu tại trường, nhà văn hóa thôn. Chúng em hiểu rằng mâm cỗ Trung thu không chỉ là một bữa tiệc mà còn là một buổi học về truyền thống. Mỗi trái cây trên mâm cỗ đều là công

sức của những người nông dân, là lộc của trời đất. Chúng ta cần phải trân trọng những gì mình đang có và biết ơn cội nguồn”.

Năm 2013, câu chuyện về mâm cỗ Trung thu của Tuyên Quang đã bước sang một trang mới, khi trở thành tâm điểm của Đêm hội Thành Tuyên. Tại đây, một mâm cỗ khổng lồ được bày trí, thu hút sự chú ý của hàng triệu du khách. Sự độc đáo và quy mô của mâm cỗ này đã được Tổ chức Kỷ lục Việt Nam (Guinness Việt Nam) công nhận là “Mâm cỗ Trung thu lớn nhất Việt Nam”. Vậy là, từ một nét văn hóa gia đình, mâm cỗ mùa trăng ở xứ Tuyên đã trở thành một sự kiện văn hóa mang tầm vóc quốc gia, góp phần quảng bá đặc sản và hình ảnh quê hương đến với bạn bè trong và ngoài nước.

Đồng chí Nguyễn Văn Hòa, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch chia sẻ: “Hàng năm, tại Lễ hội Thành Tuyên, những mâm cỗ Trung thu khổng lồ được sắp đặt đầy sáng tạo và bắt mắt như một lời tri ân chân thành gửi tới thiên nhiên đã ban tặng cho mảnh đất này sự trù phú. Đó cũng chính là cách người dân xứ Tuyên khẳng định vị thế thủ phủ cây ăn quả của mình, thể hiện niềm tự hào về những thành quả lao động và giá trị văn hóa độc đáo mà không nơi nào có được”.

DIỄN ĐÀN

Trái ngọt trong ký ức đoàn viên

■ BẢO NGÂN

Mỗi độ Thu về, khi trăng tròn treo trên bầu trời, những ký ức Trung thu xưa lại ùa về trong tâm trí của bao người. Đó không chỉ là đèn ông sao lấp lánh theo bước chân trẻ nhỏ, tiếng trống lân rộn rã nơi đầu làng mà còn là hương vị ngọt lành của những trái ngọt mùa trăng - những trái cây quê nhà làm nên linh hồn của mâm cỗ đoàn viên.

Ngày bé, khi cuộc sống của không ít gia đình còn thiếu thốn, bánh kẹo không đa dạng, phong phú như bây giờ, mâm cỗ của mỗi gia đình chủ yếu được bày biện, trang trí từ những trái cây sẵn có trong vườn nhà. Những quả bưởi căng tròn, thơm nức được bóc thành từng múi rồi xếp thành vòng tròn trên đĩa, ở giữa có thêm chùm nhãn hay vài quả na, quả hồng chín mọng. Bọn trẻ con chúng tôi háo hức, hồi hộp chờ đợi phá cỗ để thưởng thức những loại trái cây ấy. Ông nội tôi còn dùng vỏ bưởi để làm chiếc đèn lồng cho lũ trẻ rước khắp xóm. Đối với những đứa trẻ sinh ra trong thời kỳ đất nước còn khó khăn như chúng tôi, hương vị của những thức quả ấy còn in đậm trong tâm trí và

là ký ức trong trẻo nhất về Trung thu, giản dị mà ấm áp.

Trái cây xứ Tuyên từ lâu đã gắn bó mật thiết với mỗi mùa trăng. Bưởi Soi Hà, hồng Xuân Vân, Quất Bạ, na Lục Hành... không chỉ nuôi dưỡng nét văn hóa đẹp, gợi nhắc mỗi người ký ức đoàn viên mà còn khẳng định vị thế, tiềm năng riêng có của Tuyên Quang trong phát triển kinh tế, du lịch. Trái ngọt không chỉ là món quà thiên nhiên ban tặng mà còn là sợi dây kết nối quá khứ, hiện tại, nhắc nhở chúng ta về những mùa trăng xưa, về sự gắn kết trong gia đình, về niềm vui đoàn viên vốn là giá trị cốt lõi của dịp Tết Trung thu.

Trái ngọt trong ký ức đoàn viên vì thế không chỉ là câu chuyện của riêng mỗi người mà là ký ức chung của cả cộng đồng. Mỗi mùa trăng, hương vị trái cây và ký ức đoàn viên lại trở về để chúng ta trân trọng những điều bình dị và tự hào về sự trù phú của quê hương. Chính từ những thức quả ấy, người Tuyên Quang đã tìm thấy động lực để vun trồng, làm giàu từ đất, từ bàn tay khéo léo để mùa Thu không chỉ là mùa vui, mà còn là mùa trái ngọt, mùa no ấm ■

GẶP GỖ CUỐI TUẦN

Kết hợp nông nghiệp hữu cơ với du lịch

▲ Du khách đều có ấn tượng tốt đẹp về Trung thu Tuyên Quang.

Lễ hội Thành Tuyên mỗi dịp Trung thu không chỉ là đặc sản văn hóa của tỉnh mà còn là cơ hội vàng để quảng bá nông sản, ẩm thực địa phương. Làm thế nào để biến “thức quả mùa trăng” thành thương hiệu riêng, gắn kết du lịch với sản phẩm đặc sản? Phóng viên Báo và Phát thanh, truyền hình Tuyên Quang có cuộc trao đổi với Tiến sĩ Nguyễn Thị Thanh Thảo (trong ảnh), giảng viên Khoa Văn hóa - Du lịch, Trường Đại học Tân Trào, xung quanh vấn đề này.

Vườn cam hữu cơ của gia đình anh Lê Anh Tuấn, thôn Ngẫu 1, xã Tân Mỹ được chăm sóc đúng quy trình kỹ thuật.

Phóng viên: Mỗi dịp tháng Tám, tỉnh Tuyên Quang tổ chức Lễ hội Thành Tuyên, còn gọi là Lễ hội Trung thu, được ghi nhận là lớn nhất cả nước, thu hút đông đảo du khách. Bà đánh giá như thế nào về việc quảng bá nông sản đặc trưng thông qua lễ hội này?

Tiến sĩ Nguyễn Thị Thanh Thảo: Lễ hội Thành Tuyên hằng năm đều có sự đổi mới, hướng tới mục tiêu xây dựng Tuyên Quang trở thành điểm đến an toàn, văn minh, thân thiện. Đồng thời, lễ hội còn giúp người dân tăng thu nhập thông qua quảng bá, tiêu thụ sản phẩm đặc sản địa phương. Đây là cách hiệu quả để giới thiệu hàng hóa đặc trưng của tỉnh đến với du khách.

Trong nhiều năm qua, các sản phẩm nổi tiếng như bưởi Soi Hà, hồng, na Xuân Vân... đã được du khách biết đến và lựa chọn làm quà mỗi dịp Trung thu. Tại các hội chợ thương mại - du lịch, gian hàng đặc sản Tuyên Quang luôn thu hút đông đảo khách tham quan, mua sắm.

Bên cạnh đó, nhiều mô hình du lịch cộng đồng đã gắn kết với trải nghiệm ẩm thực như giã cối, làm bánh,

nướng cơm lam, đan lát, đánh bắt cá... Đây vừa là hoạt động du lịch, vừa là hình thức quảng bá sinh động, làm tăng giá trị nông sản. Hiện nay, doanh nghiệp, hợp tác xã và người dân cũng tích cực giới thiệu sản phẩm trên sàn thương mại điện tử, mạng xã hội. Ngay cả những hình ảnh, video hay công thức chế biến được chia sẻ trên Internet cũng góp phần lan tỏa thương hiệu đặc sản Tuyên Quang trong thời đại số.

Phóng viên: “Thức quả mùa trăng” là cách gọi gợi nhớ đến những món quà truyền thống trong dịp Trung thu. Theo bà, để phát triển nhóm sản phẩm này, Tuyên Quang cần làm gì?

Tiến sĩ Nguyễn Thị Thanh Thảo: Sau khi sáp nhập Tuyên Quang và Hà Giang, cơ hội quảng bá nông sản càng lớn. Đây là lợi thế để nâng tầm sản phẩm xứ Tuyên, song cũng đòi hỏi chiến lược cụ thể và bền vững.

Thức quả mùa trăng không chỉ là ẩm thực, mà còn là quà tặng mang đậm bản sắc vùng cao. Việc xây dựng bộ quà tặng theo chủ đề, thiết kế bao bì độc đáo, đặt tên giàu tính văn hóa sẽ tạo điểm nhấn để du khách sẵn sàng mua về làm quà.

Bên cạnh các loại quả tươi như truyền thống, cần chuẩn hóa chất lượng sản phẩm, áp dụng công nghệ sấy lạnh, hút chân không,

bảo quản tự nhiên, bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm, đạt chứng nhận OCOP, VietGAP, hữu cơ. Khi được đưa vào siêu thị, sàn thương mại điện tử và quảng bá qua KOL, sản phẩm chắc chắn có sức lan tỏa mạnh. Nếu làm tốt, thức quả mùa trăng có thể trở thành biểu tượng văn hóa - ẩm thực của Tuyên Quang, được cả nước biết đến mỗi mùa Trung thu.

Phóng viên: Tại Hội nghị Hữu cơ châu Á lần thứ 8 vừa tổ chức ở Ninh Bình, tuyên bố chung khẳng định nông nghiệp hữu cơ là “vì tương lai tốt đẹp hơn”. Theo bà, nếu gắn với Tuyên Quang, hướng đi này sẽ tạo ra sức bật gì cho nông sản?

Tiến sĩ Nguyễn Thị Thanh Thảo: Nông nghiệp hữu cơ mở ra con đường hướng tới cộng đồng khỏe mạnh, nông thôn thịnh vượng, kinh tế bền vững. Đây cũng là giải pháp ứng phó hiệu quả với biến đổi khí hậu, mất đa dạng sinh học và suy thoái môi trường.

Nếu Tuyên Quang xây dựng được chiến lược tham gia chuỗi cung ứng xanh toàn cầu, thương hiệu nông sản hữu cơ sẽ được khẳng định ở những thị trường khó tính như Nhật Bản, EU, Hàn Quốc. Điều đó không chỉ nâng giá trị sản phẩm mà còn giúp kết nối thương mại quốc tế, xây dựng chỉ dẫn địa lý hữu cơ, mở rộng thị trường xuất khẩu bền vững.

Tuyên Quang có diện tích rộng, dân số đông, văn hóa đa dạng, cùng tiềm năng du lịch sinh thái, du lịch trải nghiệm ở Nà Hang, Lâm Bình, Công viên Địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đồng Văn. Khi kết hợp nông nghiệp hữu cơ với du lịch, du khách sẽ được trải nghiệm vùng nguyên liệu sạch, an toàn và chính họ trở thành những “đại sứ du lịch” toàn cầu. Mỗi bài đăng trên mạng xã hội, mỗi câu chuyện họ chia sẻ chính là cầu nối đưa bạn bè quốc tế đến với Tuyên Quang, góp phần nâng cao thu nhập cho nông dân và phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn.

Phóng viên: Xin trân trọng cảm ơn bà.

Thực hiện: LÊ DUY

ĐẤT VÀ NGƯỜI XỨ TUYỀN

Anh Triệu Văn Tuyền
(bên trái), Giám đốc
Hợp tác xã Nông lâm nghiệp
Xuân Vân đồng hành cùng
nông dân trên hành trình
xây dựng thương hiệu
hồng ngâm.

Tinh hoa đất trời Xuân Vân

■ THU PHƯƠNG

TỪ QUẢ NGỌT VƯỜN NHÀ

CÁCH đây hơn nửa thế kỷ, cậu bé Hứa Văn Tú, thôn Đô Thượng 3, xã Xuân Vân (nay đã ngoài 60 tuổi) được người quen trong xã mời thưởng thức những quả hồng ngâm đặc sản. Say mê hương vị độc đáo của hồng ngâm, cậu liền xin một cây giống mang về nhờ bố trồng trong vườn. Nay, gốc hồng đầu tiên đã thành cổ thụ, rợp bóng thời gian.

Ông Tú nhớ lại: “Ngày ấy, trong vườn chỉ có duy nhất một cây hồng, quả ngâm giòn ngọt, lũ trẻ chúng tôi mê lắm nhưng chưa bao giờ đủ chia nhau. Chính vì thế, khi lập gia đình, tôi bàn với bố chuyển đổi đất trồng tre, cọ kếm hiệu quả sang trồng hồng để vừa có quả đặc sản cho con cháu, vừa có thêm thu nhập”. Từ bước ngoặt ấy, đến nay, gia đình ông Tú đã sở hữu hơn 2 ha hồng, năng suất 5 - 6 tấn/ha, giá bán từ 20 - 30 nghìn đồng/kg, cao gấp nhiều lần so với cây trồng trước kia.

Câu chuyện khởi nghiệp của ông Tú đã trở thành nguồn cảm hứng để các gia đình mạnh dạn chuyển đổi cơ cấu cây trồng, đưa phong trào trồng hồng lan tỏa rộng khắp. Nhiều hộ như gia đình ông Nguyễn Hữu Hào (thôn 1), bà Ma Thị Minh (thôn 2), bà Trần Thị Thoa (thôn 3) hay gia đình ông Nguyễn Văn Kiếm (thôn 4), Lục Minh Phụng (thôn 5)... cũng dành cả đời gắn bó, gìn giữ từng gốc hồng bản địa như gìn giữ báu vật của quê hương.

Với thổ nhưỡng màu mỡ, khí hậu ôn hòa cùng sự bền bỉ, tâm huyết của người nông dân đã biến Xuân Vân trở thành mảnh đất lành để cây hồng bén rễ, đơm hoa, kết trái. Cũng bởi hội tụ cả tinh hoa đất trời và công sức con người, Hồng ngâm Xuân Vân mang trong mình những đặc trưng riêng: Quả thuôn dài, nổi bật với 3 - 4 rãnh dọc chạy từ cuống xuống thân, kích cỡ vừa phải, trung bình 15 - 25 quả/kg.

KHÔNG CHỈ LÀ TRÁI NGỌT MÙA THU, HỒNG NGÂM XUÂN VÂN CÒN LÀ KẾT TINH CỦA TINH HOA ĐẤT TRỜI, HÒA QUYỆT VỚI TÂM HUYẾT, KHÁT VỌNG VƯỜN XA CỦA NGƯỜI NÔNG DÂN. CHÍNH ĐIỀU ĐÓ ĐÃ TẠO NÊN HƯƠNG VỊ ĐẶC TRƯNG, MANG THEO CẢ HỒN QUÊ, ĐƯA SẢN PHẨM TRỞ THÀNH THƯƠNG HIỆU TRÚ DANH.

Đặc biệt, quả hoàn toàn không hạt, khi cắt ngang, phần thịt hiện rõ hình hoa thị từ 8 - 12 cánh cân đối, tạo nên vẻ đẹp độc đáo, như những bông hoa nhỏ xinh.

Đến thời điểm thu hoạch, vỏ hồng xanh điểm thêm sắc vàng óng ả, tựa như phủ một lớp nắng thu, càng làm nổi bật sức hấp dẫn của hồng Xuân Vân. Bà Ma Thị Minh, thôn 1 chia sẻ: “Sau khi hái về, hồng được rửa sạch, ngâm nước liên tục trong 3 ngày, 2 đêm và phải thay nước thường xuyên để khử chất. Toàn bộ quá trình chỉ dùng nước sạch, không thêm bất kỳ hóa chất nào”. Anh Hoàng Tiến Đạt (thành phố Hà Nội) bày tỏ: “Thường thức Hồng ngâm Xuân Vân, tôi cảm nhận rõ vị ngọt thanh quyện cùng độ giòn tan, hương thơm dịu nhẹ. Đây không chỉ là thức quả ngon mà còn là trải nghiệm văn hóa bản địa, kết nối nhịp sống đô thị với hồn quê mộc mạc, nghĩa tình”.

Không chỉ là món quà của thiên nhiên, Hồng ngâm Xuân Vân còn là nguồn dinh dưỡng quý cho sức khỏe. Nhiều nghiên cứu khoa học đã khẳng định: Trong mỗi trái hồng là sự kết hợp hài hòa giữa vị ngọt tự nhiên và dưỡng chất thiết yếu như: Đường, vitamin C, kali, photpho, sắt... và đặc biệt, không chứa cholesterol hay chất béo, rất tốt cho tim mạch cùng hệ miễn dịch.

ĐẾN THƯƠNG HIỆU TRÚ DANH

Từ chủ trương của cấp ủy, chính quyền địa phương, năm 2004, Hợp tác xã (HTX) Nông

lâm nghiệp Xuân Vân ra đời, đánh dấu bước ngoặt cho hành trình phát triển mới của cây hồng. Thay vì sản xuất manh mún, HTX tổ chức liên kết sản xuất với các hộ dân, tạo vùng nguyên liệu hơn 60 ha. Không chỉ hướng dẫn kỹ thuật, cung ứng đầu vào, bao tiêu sản phẩm, giúp người dân yên tâm canh tác, HTX còn khẳng định vai trò “đầu tàu” trong việc quản lý chất lượng, tạo dựng thương hiệu. Chính “bệ đỡ” này đã đưa Hồng ngâm Xuân Vân từng bước vươn ra khỏi vườn nhà, định vị thương hiệu trên bản đồ nông sản Việt.

Minh chứng cho thấy, năm 2018, sản phẩm Hồng ngâm Xuân Vân của HTX được Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) cấp Văn bằng nhãn hiệu tập thể; năm 2023, được công nhận OCOP 3 sao cấp tỉnh. Nếu nhãn hiệu tập thể giúp Hồng

ngâm Xuân Vân được bảo hộ về tên gọi, tránh trà trộn hàng kém chất lượng thì OCOP chính là “tấm vé thông hành” để đặc sản quê hương bước ra thị trường lớn. Theo anh Triệu Văn Tuyền, Giám đốc HTX Nông lâm nghiệp Xuân Vân: “Đơn vị đã hoàn thiện hồ sơ đăng ký phân hạng sản phẩm OCOP năm 2025 với mục tiêu nâng hạng từ 3 sao lên 4 sao”. Đây không chỉ là khát vọng nâng tầm thương hiệu mà còn là bước đi chiến lược để Hồng ngâm Xuân Vân tiếp tục khẳng định vị thế, uy tín, danh tiếng trên thị trường.

Xã Xuân Vân hiện có hơn 65 ha hồng, năng suất bình quân 5 tấn/ha, mang lại giá trị kinh tế hơn 8 tỷ đồng mỗi năm. Chủ tịch UBND xã Xuân Vân, Hà Mạnh Linh cho biết: “Hồng đã trở thành cây trồng chủ lực, gắn bó mật thiết với sinh kế và đời sống của người dân. Hiện nay, ngoài nâng hạng sao OCOP, xã hướng tới xây dựng chỉ dẫn địa lý cho Hồng ngâm Xuân Vân, gắn với phát triển du lịch trải nghiệm vườn cây ăn trái. Qua đó, tạo lợi thế cạnh tranh, nâng cao giá trị nông sản, góp phần phát triển kinh tế địa phương theo hướng bền vững”.

Cứ vào độ tháng Tám âm

Sản phẩm OCOP
Hồng ngâm Xuân Vân
là kết tinh của đất trời và
công sức người nông dân.

lich, xã Xuân Vân lại rộn ràng khi thương lái từ khắp nơi đổ về thu mua hồng. Không chỉ tiêu thụ mạnh trong tỉnh, Hồng ngâm Xuân Vân còn có mặt ở nhiều đô thị lớn như Hà Nội, Hải Phòng, Thành phố Hồ Chí Minh... và hiện diện trên các sàn thương mại điện tử, hệ thống Thực phẩm sạch Hà Nội (EcoFood). Anh Triệu Văn Tuyền, Giám đốc HTX Nông lâm nghiệp Xuân Vân cho biết: “Mỗi năm, có từ 1 - 2 tấn sản phẩm được tiêu thụ qua EcoFood, với giá bán từ 35 - 40 nghìn đồng/kg, vừa mang lại nguồn thu ổn định cho người dân, vừa khẳng định sức hút và uy tín của thương hiệu Hồng ngâm Xuân Vân trên thị trường”.

Khi nắng thu trải vàng trên những triền đồi của xã Xuân Vân, từng chùm hồng lại thêm rực rỡ, căng tràn sức sống. Những trái hồng nhỏ bé trở thành món quà mang theo tinh hoa đất trời và tình người Xuân Vân gửi đến mọi miền Tổ quốc■

GIAI THOẠI

Khiêu khích bật nảy thiên tài

ĐẦU năm 1938, Bích Khê gửi tặng Hàn Mặc Tử một chùm thơ ba bài: Thi tú, Ảnh ấy, Thời gian. Hàn Mặc Tử hết sức tán thưởng, gửi thư vào khích lệ. Bích Khê phấn khởi, sáng tác rất nhiều. Cuối năm, góp thành tập gởi ra cho Hàn Mặc Tử. Từ chê “quá kém” gửi trả lại với những lời phê bình nặng nề. Bích Khê giận run người, xé nát cả tập thơ, rồi gửi thư thể cùng Hàn Mặc Tử: “Trong sáu tháng sẽ trở nên một thi sĩ phi thường, bằng không sẽ không bao giờ làm thơ nữa”.

Xưa, Đặng Trần Côn bị nữ sĩ họ Đoàn chê mà nỗ lực học hành, sáng tác nên thiên tuyệt

bút Chinh phụ ngâm. Những lời khiêu khích của Hàn Mặc Tử đã làm cho Bích Khê “bật nảy thiên tài”. Chỉ ba tháng sau, Bích Khê gửi cho Hàn Mặc Tử tập thư viết bằng máu huyết. Hàn Mặc Tử mừng ứa nước mắt và nằm ôm tập thơ suốt một buổi chiều. Hàn Mặc Tử gọi là “Một bông hoa nở hương, một thứ hương quý trọng, thơm đủ mọi mùi phước lộc, một đoá hoa thần dị”.

Thế theo lời của Bích Khê, Hàn Mặc Tử đề tựa cho Tinh huyết. Và cuối năm ấy Tinh huyết ra đời, làm cho dư luận trong làng thơ xôn xao, có thể nói là đạt đến cực độ.

HẢI YẾN (Sưu tầm)

Biểu tượng của phúc lành

TỤC lệ múa lân bắt nguồn từ truyền thuyết dân gian, trong đó lân, một linh vật trong bộ Tứ linh (Long, Lân, Quy, Phụng), tượng trưng cho điềm lành, sự thịnh vượng và hòa bình. Tương truyền, vào một mùa trăng rằm tháng Tám, dân làng từng bị một loài quái thú gieo rắc sợ hãi. Nhờ tiếng trống chiêng và chiếc quạt thần của một nhà sư, quái thú bị xua đuổi. Từ đó, hình ảnh con lân hiền lành, được ông Địa dẫn dắt, trở thành biểu tượng mang lại bình yên, hạnh phúc cho muôn dân và được đặc biệt biểu diễn vào mỗi dịp Tết Trung thu.

Theo nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Tổng Đại Hồng, trong tín ngưỡng Á Đông, lân là một trong “Tứ linh”, hiện thân của điềm lành và lòng nhân ái, mang ý nghĩa đem lại tài lộc và may mắn cho mọi người; múa lân còn là minh chứng cho sức sống bền bỉ của một loại hình nghệ thuật dân gian, thích ứng linh hoạt với đời sống hiện đại. Với ý nghĩa biểu tượng của phúc lành, múa lân không chỉ là vũ điệu đặc biệt trong mùa trăng mà còn xuất hiện trong các dịp lễ, Tết, khai trương cửa hàng, sự kiện văn hóa, thậm chí cả trên sân khấu biểu diễn quốc tế.

Để biểu diễn múa lân, phải chuẩn bị nhiều đạo cụ, từ hình tượng lân rực rỡ sắc màu, ông Địa với gương mặt vui tươi và chiếc quạt mo phúc hậu, cùng sự phụ họa của trống, chiêng, thanh la. Tiếng trống giữ nhịp chính, chập chĩa và thanh la tạo điểm nhấn, hòa quyện thành bản hòa ca sôi động. Âm thanh ấy làm rộn ràng phố phường, nhân lên niềm vui trẻ thơ trong ngày hội, là chất keo gắn kết cộng đồng, giúp xua đuổi điều xấu và mời gọi phúc lành. Với thiếu nhi Việt Nam, múa lân trở thành món quà tinh thần không thể thiếu trong mùa trăng rằm.

Những ngày này, trên khắp phố phường Tuyên Quang, hòa trong không khí lễ hội Trung thu, vũ điệu múa lân lại rộn rã vang lên. Cùng với Đoàn Nghệ thuật Lân sư rồng Đường Cảnh Kỳ, phường Hà Giang 2 múa lân tại Quảng trường 26/3, không khí náo nhiệt, vui mừng hiện rõ trên từng khuôn mặt trẻ thơ. Đoàn nghệ thuật này hiện có hơn 20 người, độ tuổi từ 13 - 17. Ông Đặng Phi Cảnh, Trưởng đoàn Nghệ thuật, chia sẻ: “Đoàn nghệ thuật được thành lập từ năm 2010, đến nay đã đi biểu diễn nhiều nơi trong tỉnh và các tỉnh bạn. Đến thời điểm hiện tại, đã có hơn 50 cơ quan, đơn vị, trường học, tổ dân phố trong tỉnh mời đoàn nghệ thuật biểu diễn múa lân trong dịp tổ chức Tết Trung thu năm nay. Vào cuối tuần, đoàn tổ chức biểu diễn tại

Múa lân là một phần không thể thiếu trong Lễ hội Trung thu.

Vũ điệu MÙA TRĂNG

■ TUỆ NHI

Tiếng trống dồn dập, nhịp chập chĩa rộn ràng, hòa cùng tiếng reo vui của trẻ nhỏ... Cứ mỗi độ Trung thu về, phố phường lại rộn rã tiếng Lân sư rồng tung hứng, nhảy múa trong ánh đèn lung linh. Múa lân đã trở thành một phần kỷ ức trẻ thơ của nhiều thế hệ, vừa là niềm vui ngày hội, vừa là lời chúc bình an đến mỗi gia đình.

Các nghệ sĩ nhí ở Đoàn Nghệ thuật Lân sư rồng Đường Cảnh Kỳ (phường Hà Giang 2).

Quảng trường 26/3, giúp các em nhỏ có dịp được thưởng thức những màn múa lân hấp dẫn, tiếp thêm niềm vui, động lực và lời cầu chúc may mắn, giúp các em tự tin và học tập tốt hơn”.

Sáng tạo trong biểu diễn

Trải qua thời gian, múa lân hiện đại đã phát triển với nhiều sáng tạo độc đáo để hấp dẫn hơn với khán giả. Ngoài những động tác truyền

thống như nhảy móc chân, leo lên đùi, ngày nay nhiều đội lân còn kết hợp thêm các hiệu ứng như phun lửa, sử dụng đèn LED trong trang phục để tạo hiệu ứng ánh sáng bắt mắt, pháo hoa, hay kỹ thuật leo cột, nhào lộn phức tạp, tạo nên những màn trình diễn mãn nhãn. Người múa lân cần có nền tảng sức khỏe, sự khéo léo để thực hiện các động tác nhảy cao, xoay vòng và những bước di chuyển phức tạp. Để thể hiện sinh động hình

ảnh con lân, nghệ sĩ múa phải phối hợp nhuần nhuyễn giữa các chuyển động như bước vờn, lắc đầu và uốn thân một cách linh hoạt. Ngoài ra, họ còn phải thực hiện các động tác nhào lộn, nhảy bậc thang và thậm chí là biểu diễn trên giàn sắt cao, đòi hỏi khả năng giữ thăng bằng và sức mạnh cơ bắp. Đặc biệt, với các nghệ sĩ múa lân gạo cội, những màn múa trên những chiếc cột sắt cao đã đưa nghệ thuật múa lân từ trò diễn dân gian lên tầm

biểu diễn võ thuật kết hợp xiếc, đòi hỏi sự khéo léo, sức mạnh và tinh thần đồng đội tuyệt đối.

Hầu hết các tỉnh, thành đều có các câu lạc bộ, đoàn nghệ thuật hay đội nhóm biểu diễn múa lân. Điều đó không chỉ giúp các em rèn luyện sức khỏe, kỹ năng tập thể, mà còn nuôi dưỡng tình yêu với văn hóa truyền thống. Ông Đặng Phi Cảnh chia sẻ thêm: “Để múa lân tốt, các em đều phải có sức khỏe tốt, trải qua quá trình luyện tập kỹ năng chăm chỉ, kiên trì, đặc biệt khi thực hiện những động tác khó, nguy hiểm, đòi hỏi độ chính xác cao”.

Trong mỗi màn múa lân, sự đoàn kết và phối hợp chặt chẽ giữa các thành viên là yếu tố quan trọng để tạo nên thành công. Từng thành viên trong đội không chỉ nắm vững kỹ năng cá nhân mà còn phải hiểu và phản xạ tốt với các thành viên khác, nhất là khi thực hiện các động tác tập thể như nhảy đội hình và múa vòng tròn. Âm thanh từ trống và các nhạc cụ cần đồng bộ với từng nhịp điệu của người múa, tạo ra sự hòa hợp giữa âm thanh và động tác. Người múa lân phải cống hiến hết mình và thả hồn vào từng động tác. Mỗi biểu cảm và cử chỉ của họ đều nhằm truyền tải tinh thần của lân, biểu tượng của may mắn và bình an.

Cùng với đó, để tạo sự đa dạng và hấp dẫn, mỗi đầu lân đều được làm rất công phu, tỉ mỉ với nhiều chi tiết tinh xảo, từ những chiếc sừng, mắt, râu cho đến thân vải thêu hoa văn bắt mắt. Sự đa dạng trong kiểu dáng và màu sắc không chỉ tạo nên vẻ đẹp mỹ thuật mà còn thể hiện nét riêng của từng môn phái và vùng miền. Sự đa dạng này tạo nên bức tranh nghệ thuật phong phú, thu hút người xem với những màn trình diễn độc đáo và mới lạ■

Diễn viên nhí Tuệ Mẫn

■ HOÀNG HÀ

Từ miền đá xám nơi cực Bắc Tổ quốc, cô bé người Mông Tuệ Mẫn bước chân vào nghệ thuật thứ bảy và để lại dấu ấn trong hai bộ phim gây chú ý của điện ảnh Việt năm 2025: *Đền Âm Hồn* của Hoàng Nam và *Thăm tử Kiên* của Victor Vũ. Với lối diễn hồn nhiên, trong trẻo, Tuệ Mẫn không chỉ chinh phục đoàn làm phim mà còn để lại dư âm sâu lắng trong lòng khán giả.

Bé Tuệ Mẫn diễn viên nhí dân tộc Mông ở Tuyên Quang.

Bén duyên điện ảnh

BÉ Thào Tuệ Mẫn, sinh năm 2017, dân tộc Mông, học sinh Trường Phổ thông Dân tộc bán trú Tiểu học Cán Chu Phìn, xã Khâu Vai. Em là con cả trong gia đình có hoàn cảnh khó khăn khi mẹ làm nông nghiệp, bố nấu cơm cho học sinh bán trú trong trường học. Năm 2025, Tuệ Mẫn được khán giả biết đến khi tham gia hai bộ phim: *Đền Âm Hồn* và *Thăm tử Kiên*. Cơ duyên ấy khơi dậy trong em niềm say mê điện ảnh, nuôi dưỡng ước mơ trở thành diễn viên.

Đền Âm Hồn của Hoàng Nam là tác phẩm kinh dị, tâm linh lấy cảm hứng từ truyện "Người con gái Nam Xương" của Nguyễn Dữ. Phim xoay quanh nhân vật Thương - người phụ nữ thủy chung chờ chồng ra trận, một mình nuôi con nhỏ và chăm sóc gia đình. Biến cố xảy đến khi con trai Thương - bé Linh, nhặt được chiếc đèn cổ kỳ lạ và tin rằng bóng phản

Đạo diễn Hoàng Nam trao đổi với Tuệ Mẫn trước cảnh quay bộ phim *Đền Âm Hồn*.

chiếu từ ánh đèn là cha mình. Từ đây, những hiện tượng ma quái liên tiếp xuất hiện, mở ra câu chuyện rùng rợn và ám ảnh.

Trong *Đền Âm Hồn*, Tuệ Mẫn hóa thân thành "bé Nhài" người bạn nhỏ luôn đồng hành cùng nhân vật chính bé Linh. Ở những cảnh quay rước đèn Trung thu hay chơi bịt mắt bắt dê, Nhài hiện lên với nụ cười hồn nhiên đã mang đến một gam màu tươi sáng trong bức tranh đầy ám ảnh, ma mị của bộ phim. Ở phân đoạn khi gia đình Linh rơi vào vòng xoáy ma quái, bé Nhài cũng là nhân vật góp phần đẩy cảm xúc khán giả lên cao trào: từ ánh mắt hoảng hốt khi chứng kiến bạn bị vong nhập, đến sự ngỡ ngàng, lo âu rất thật của một đứa trẻ

trước điều kỳ bí. Chính sự trong trẻo, không gượng ép đã khiến Tuệ Mẫn tạo nên hình ảnh "bé Nhài" sống động, vừa gần gũi vừa ám ảnh.

Trải nghiệm về nhân vật này, Tuệ Mẫn tâm sự: "Con ấn tượng nhất cảnh bón cơm cúng cho anh trai bé Nhài khi bị vong nhập. Lúc đó là 2 giờ sáng, xung quanh trời tối đen nên con cũng thấy rất sợ. Được bác Hoàng Nam động viên nên con đã cố gắng quên đi mệt mỏi và nhập tâm vào nhân vật. Khi hoàn thành vai diễn nhận được nhiều lời khen của mọi người, con cảm thấy rất vui".

Đền Âm Hồn ra rạp thu hút sự chú ý của khán giả khi đạo diễn khai thác yếu tố tâm linh và truyền thuyết dân gian theo góc nhìn mới mẻ.

Nhân vật bé Nhài với lối diễn hồn nhiên, mộc mạc và đôi mắt "biết nói" cũng tạo nên điểm nhấn riêng biệt. Đạo diễn Hoàng Nam chia sẻ: "Tôi tin tưởng giao vai bé Nhài cho Tuệ Mẫn. Em có sự tự tin và khả năng nhập vai hiếm thấy ở một diễn viên nhí. Không chỉ có gương mặt sáng, đôi mắt biết truyền cảm xúc, Tuệ Mẫn còn mang đến một nguồn năng lượng có chiều sâu nội tâm so với các bạn diễn nhỏ tuổi khác".

Từ những dấu ấn ở *Đền Âm Hồn*, Tuệ Mẫn tiếp tục bén duyên với điện ảnh khi đạo diễn Victor Vũ tuyển diễn viên nhí tham gia dự án phim *Thăm tử Kiên*. Đây là tác phẩm trinh thám - cổ trang - kinh dị đòi hỏi sự phối hợp nhịp nhàng

giữa các nhân vật để dẫn dắt khán giả qua những lớp lang tình tiết ly kỳ. Trong phim, em nhập thời thơ ấu của nhân vật nữ chính tên Nga. Vai diễn này là yếu tố quan trọng trong việc hé lộ manh mối và mở ra nhiều bước ngoặt của câu chuyện. Để được tuyển chọn, Tuệ Mẫn phải trải qua 3 vòng casting theo yêu cầu khắt khe của đoàn làm phim. Em vừa phải luyện lời thoại theo giọng miền Nam, đồng thời tập khốc theo tâm lý nhân vật.

Chị Đỗ Diệu Linh, quận Đống Đa, thành phố Hà Nội bộc bạch: "Trong phim, nhân vật Nga (bé Tuệ Mẫn thủ vai lúc nhỏ) mang đến nhiều cung bậc cảm xúc, từ hoảng loạn khi chảy máu mũi đến những lần chìm trong hồi ức, khơi gợi sự tò mò về số phận cô gái trẻ".

Giấc mơ từ miền đá xám

Như bao đứa trẻ vùng cao, tuổi thơ của Tuệ Mẫn gắn liền với những triền núi đá tai mèo, nương ngô, bờ rào đá quanh nhà và những buổi đến trường qua con dốc dựng đứng. Trong một lần đi thực địa ở vùng cao, đạo diễn Hoàng Nam tình cờ bắt gặp cô bé đang nô đùa cùng bạn bè với nụ cười tỏa nắng. Anh nhận ra em chính là mảnh ghép phù hợp cho nhân vật "bé Nhài" trong *Đền Âm Hồn*. Quyết định ấy đã mở ra cơ hội cho cô bé người Mông bước ra từ miền đá xám đến ngưỡng cửa điện ảnh.

Chị Vương Thị Thu, mẹ của Tuệ Mẫn tâm sự: "Tôi bất ngờ khi ở nhà Tuệ Mẫn vốn hiền lành, rụt rè nhưng đứng trước máy quay lại tự tin hoàn thành tốt yêu cầu của đoàn phim. Nhìn con diễn, tôi xúc động và tự hào, bởi con có cơ hội thể hiện bản thân và bén duyên với điện ảnh, điều mà gia đình chưa từng nghĩ tới".

Đằng sau những vai diễn trên màn ảnh, ở trường Tuệ Mẫn luôn là cô học trò nhỏ chăm ngoan được thầy cô, bạn bè yêu mến. Cô Đinh Thị Trang, giáo viên chủ nhiệm chia sẻ: "Trong những buổi sinh hoạt Đội hay hoạt động văn nghệ, Tuệ Mẫn luôn là gương mặt tiêu biểu mang đến nguồn năng lượng tích cực cho cả lớp. Từ khi tham gia đóng phim, em chừng chạc và tự tin hơn rất nhiều. Mơ ước của Tuệ Mẫn là nỗ lực học giỏi để sau này trở thành một diễn viên chuyên nghiệp".

Câu chuyện của Tuệ Mẫn không chỉ dừng lại ở giấc mơ điện ảnh. Từ cơ hội ấy, những mảnh đời nhỏ bé nơi miền đá xám được tỏa sáng, được chạm tay vào ước mơ. Nó nhắc nhở chúng ta rằng, mọi đứa trẻ, dù sinh ra ở đâu, cũng xứng đáng có một tuổi thơ trọn vẹn và một cánh cửa để bước ra thế giới rộng lớn hơn.

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

CUỐN "Nhà lãnh đạo không chức danh" của Robin Sharma (Nguyễn Minh Thiên Kim dịch, Nhà xuất bản Trẻ phát hành năm 2022) là một trong những cuốn sách truyền cảm hứng về lãnh đạo cá nhân và phát triển bản thân được nhiều người yêu thích.

Nội dung sách được viết dưới dạng một câu chuyện hư cấu về nhân vật Blake Davis - một người trẻ đang bế tắc trong công việc và cuộc sống. Anh tình cờ gặp bốn người thầy đặc biệt, mỗi người dạy anh một bài học sâu sắc về lãnh đạo và ảnh hưởng cá nhân.

Các bài học đó như những câu chuyện ngụ ngôn hiện đại, đem đến cho người đọc công thức độc quyền để có thể đạt được những gì tốt nhất, những bước đột phá đến một cấp độ thành công mới. Đó là cách làm thế nào để làm việc và tạo ảnh hưởng với mọi người như một siêu sao, bất chấp bạn đang ở vị trí nào;

NGỤ NGÔN HIỆN ĐẠI

■ NGỌC MINH

phương pháp để nhận biết và nắm bắt cơ hội vào những thời điểm thay đổi; những bí mật thật sự của sự đổi mới; chiến lược tức thời để xây dựng đội nhóm tuyệt vời và trở thành một nhà cung cấp ngoạn mục của khách hàng. Ngoài ra còn có những thủ thuật cứng rắn giúp trở nên mạnh mẽ cả về thể chất lẫn tinh thần để có thể đi đầu trong lĩnh vực của bạn, những phương thức thực tế để đánh bại sự căng thẳng, xây dựng một ý chí bất bại, giải phóng năng lượng, và cân bằng cuộc sống cá nhân.

Cuốn sách mang những thông điệp khiến người đọc tâm đắc. Rằng bạn không cần chức

vụ cao mới có thể dẫn dắt và truyền cảm hứng cho người khác; cần thay đổi bản thân trước khi thay đổi thế giới, phải phát triển tính kỷ luật, thái độ tích cực, và cam kết với sự xuất sắc. Rằng cần không đợi cơ hội đến mà tự tạo ra cơ hội và phải phát huy tối đa tiềm năng cá nhân - làm tốt nhất những gì mình có thể ở bất kỳ vai trò nào.

Lối viết của Robin Sharma rất dễ tiếp cận, kết hợp giữa câu chuyện, triết lý sống và những bài tập thực hành giúp người đọc áp dụng ngay vào đời sống cá nhân và công việc. Đây là cuốn sách phù hợp cho người đi làm, nhà quản lý trẻ, sinh

Cuốn sách truyền cảm hứng về lãnh đạo cá nhân và phát triển bản thân.

viên, hoặc bất kỳ ai muốn nâng cao ảnh hưởng cá nhân và tạo ra giá trị tích cực cho môi trường xung quanh.

G iờ thì Hạnh đã lớn, đã qua rồi cái tuổi nào nức ròn ràng mỗi khi đến mùa Trung thu. Nhưng ký ức về đêm Trung thu đặc biệt nhất đời ấy Hạnh vẫn luôn luôn nhớ. Chính vậy mà tháng Tám Âm lịch hằng năm - với Hạnh - luôn có điều gì đó thật đặc biệt. Nữa, chú Tùng với Hạnh cũng thật đặc biệt, thật gần gũi mặc dù giờ chú sống xa Hạnh lắm, mãi tận trời Tây! Không riêng Hạnh nhớ chú Tùng đâu; kỳ lạ, chú cũng nhớ Hạnh - nhất là sau cái Trung thu ấy! Dù bận trăm công nghìn việc, dù đi bất cứ nơi đâu, lâu lâu chú vẫn tranh thủ gọi điện, nhắn tin thăm hỏi tình hình cô cháu gái. Đặc biệt - như một giao ước ngầm giữa hai chú cháu cho dù Hạnh đã lớn - chú luôn có quà cho Hạnh mỗi mùa Trung thu. Đương nhiên với chú Tùng, Hạnh luôn thấy mình bé bỏng; luôn luôn...

*

Đêm Trung thu trăng sáng tròn vành. Từ chân trời đằng Đông, trăng chậm chậm trôi lên, vàng nhạt trong ánh chiều le lói còn vương rồi lập tức chuyển vàng ươm khi trời sập tối. Trăng trông phúc hậu như khuôn mặt bà tiên trong chuyện cổ tích, rạng rỡ như cô bé Lọ Lem lần đầu bước chân vào vũ hội tung bừng...

Mà từng bừng thật. Từ chập tối đã nghe tiếng chân rậm rịch, tiếng reo hò lẫn trong tiếng trống lân cả rùng, cả rùng khiến bé Hạnh nôn nao. Ngôi nhà mà chân bé cứ ngo ngoáy không yên. Đúng, làm sao yên. Đáng ra, giờ này ba mẹ phải có nhà. Ba mẹ sẽ trông nhà, sẽ chuẩn bị cho bé cỗ Trung thu. Còn bé, đáng ra bé có thể tung tẩy đèn lồng, rông rần cùng chúng bạn theo đám múa lân; hay chí ít không đèn, không lân thì cũng phải được... ra đường. Giờ này, trẻ con khắp xóm chắc đang ở ngoài đường. Chỉ có bé là không. Thật vô lý. Thật bất công. Bé Hạnh cảm thấy như mình đang... bị phạt. Mà còn tệ hơn cả bị phạt. Úp mặt vào tường - hay ăn vài roi mây - thì có thấm chi với chuyện... Trung thu không được ra đường? Mà... nào phải bé có lỗi gì cho cam. Cả xấp "phiếu bé ngoan" bé còn cất trong hộc tủ. Hôm qua ba còn nựng: Con gái ba ngoan nhất... Trời ạ! Có đứa trẻ nào ngoan mà Trung thu lại... không được ra đường???

... Càng nghĩ, bé Hạnh càng ức. Ưc đến... muốn khóc. Ô, nhưng mà... bé khóc thật rồi; còn "muốn" gì nữa. Cô Chi sang trông nhà giúp đã tranh thủ về. Cô bảo: Hạnh trông nhà nhé! Cô chạy quảng về bày cỗ cho em... Bé Hạnh bậm môi, cổ kìm nước mắt. Không

"Bắt đèn" Trung thu

Truyện ngắn: Y NGUYỄN

Minh họa: BÍCH NGỌC

được khóc. Khóc thì xấu. Khóc trước mặt cô càng xấu hơn. Hạnh không thể làm buồn lòng cô Chi. Cô Chi đã lo dọn nhà, cơm nước, tắm rửa cho Hạnh cả buổi chiều... Nhưng giờ cô đi rồi; còn mình bé; bé tha hồ mà khóc. Con gấu bông, túi bánh kẹo, cái lồng đèn ông sao không đỡ được bé. Cả "bà tiên trăng" hiền hậu, tròn vành cũng không đỡ được bé. Biết tổng, đỡ được bé bây giờ chỉ có mẹ hoặc ba. Mà ba mẹ thì... còn lâu! Ba mẹ đưa chú Tùng đi viện. Nghe nói chú Tùng ốm nặng. Ôm gì mà ốm bất tử! Nhè ngày Trung thu của bé mà ốm? Muốn ốm, sao chú không ốm hôm qua, hoặc... hôm kia có phải đỡ khổ không? Bé Hạnh nhớ Trung thu năm ngoái có chú Tùng. Chú mang cho Hạnh cái lồng đèn to ơi là to cùng bao nhiêu bánh kẹo. Chú dắt Hạnh chạy cả rùng theo đám múa lân. Hạnh mỗi chân, chú còn kiệu Hạnh lên vai, bước ngả nghiêng, giả làm... ông Địa khiến Hạnh cười như nắc nẻ. Vậy mà...

Bé Hạnh đâm ức cả chú Tùng. Chú Tùng hết thương Hạnh rồi. Nếu không, chú đâu có nhè Trung thu mà ốm. Còn ba mẹ nữa. Ba mẹ cũng không thương Hạnh nên mới để Hạnh chờ lâu. Chú Tùng ốm đã có bác sĩ. Ba mẹ có phải... bác sĩ đâu mà để bé đợi mãi, đợi mãi không thấy về!

... Trăng đã lên cao. Lại càng tròn, càng sáng. Trăng dải vàng thôn xóm. Trăng dải vàng xuống sân. Trăng nhẹ nhàng qua cửa, rón rén vào nhà. Những ngón vàng mềm mại của trăng khẽ khàng mơn man má Hạnh như muốn an ủi, vỗ về... Bé Hạnh không hề hay biết. Bé vừa thiếp đi. Cô Chi sang đã thấy bé ôm chiếc đèn ông sao ngáy khò khò. Má bé còn nhoe nhoẹt nước mắt; nhưng miệng bé thỉnh thoảng lại tóp tép, nhoẻn cười. Hình như bé đang mơ về Trung thu năm trước.

Ngày Trung thu có mẹ, có ba, và có cả chú Tùng...

*

Bé Hạnh tỉnh giấc.

Bên cạnh bé là mẹ. Bé đang nằm trong lòng mẹ. Bé sung sướng rúc đầu vào ngực mẹ, hít hít mùi hương quen thuộc. Rồi... chợt nhớ ra, bé meo máo, dằn dỗi quay lưng. Mẹ choàng tay ôm bé, thì thầm:

- Thôi thôi nào! Con gái cưng của mẹ. Mẹ xin lỗi...

Hức, hức... - bé Hạnh càng khóc to hơn.

- Ô, mẹ... "biết tội" rồi mà! Cục cưng của mẹ... quay lại nào! Mẹ thương...

- Hức, con không quay! Con bắt đèn...

- Ủ ừ, nín, ngoan, rồi ba mẹ đèn... Thôi, mai mẹ bảo ba mua... búp bê, chở con đi ăn kem...

- Ủ ừ... không! Con không thèm kem, thèm búp bê! Ba mẹ đèn con thứ khác!

- Được được! Thế... con gái mẹ muốn

đèn gì?

- Ba mẹ đèn... Trung thu cho con! Hừ, hừ...

- Ái dà! Vụ này mới... gay đây. Mẹ nhăn trán, cau mày, vẻ nghĩ ngợi. Rồi mẹ đi tìm ba. Mẹ thì thầm với ba. Ba cũng cau mày, nhăn trán. Được, để anh xem... Trưa, ba lấy xe vào bệnh viện thăm chú Tùng. Lúc về, ba mang theo một gói tương. Ba bảo Hạnh, giọng hí hửng, tự tin:

- Xong rồi. Ba mẹ sẽ "đèn Trung thu" cho con...

Bé Hạnh ngạc nhiên. Thực tình, bé chỉ muốn "làm khó" ba mẹ cho... đỡ ức chút thôi; chứ bé thừa biết Trung thu qua rồi, còn đâu! Bé thì thảo hỏi mẹ lấy... Trung thu ở đâu ra. Mẹ cười, bí mật: Mẹ nhờ... - Mẹ nhờ ai? - Nhờ... ông Bụt! Thật chẳng hiểu đầu tai của nheo ra sao. Bé Hạnh bán tín, bán nghi. Chuyện khó tin ghê. Mà lại... không thể không tin. Xưa nay, ba mẹ chưa hề nói dối bé bao giờ...

*

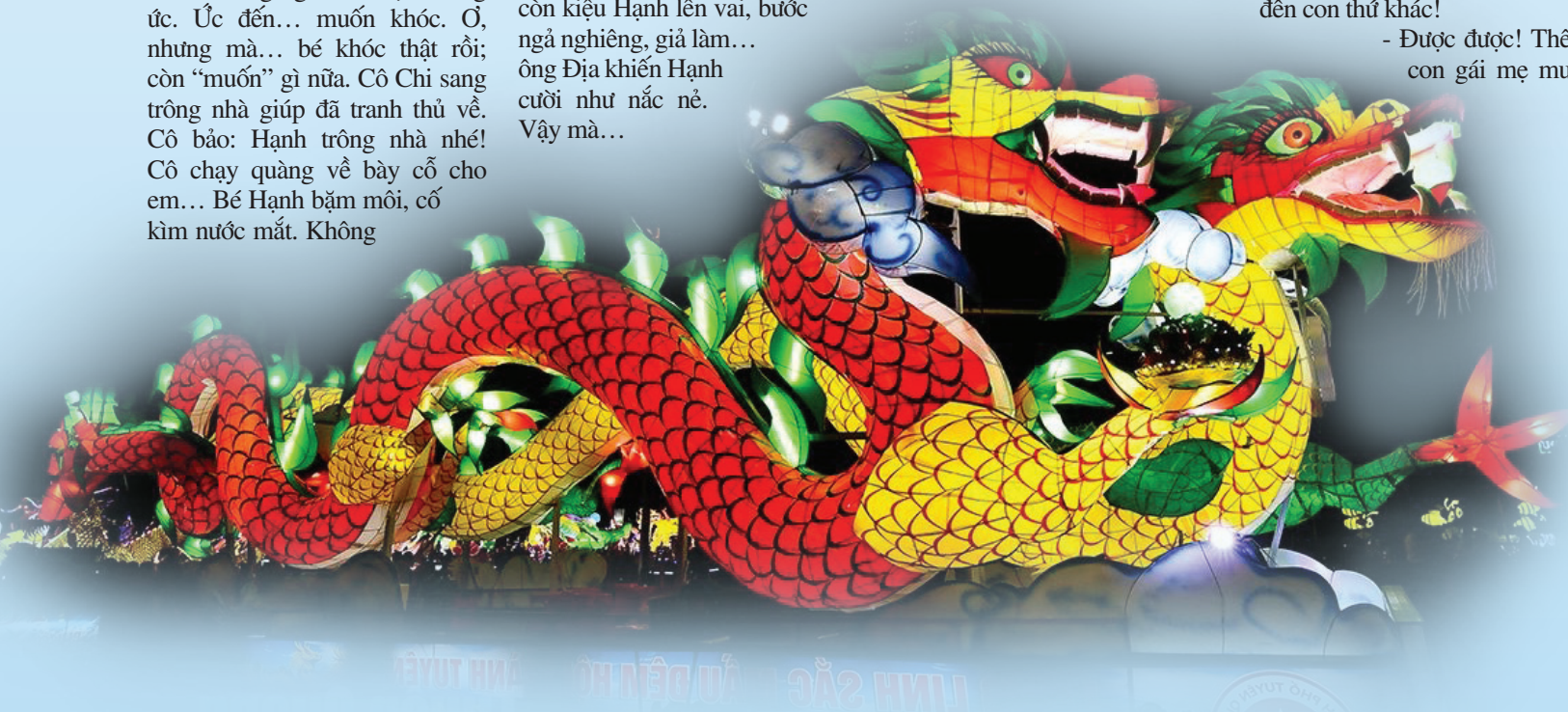
Đêm. Trăng lại chậm chậm bò lên từ phương Đông. Không còn nghe tiếng reo hò, tiếng trống lân; nhưng trăng thì vẫn thế - sáng rõ, tròn vành. Còn sáng hơn đêm qua thì phải! Cơm nước xong, cả nhà Hạnh bỗng rộn lên. Mẹ lui hui bày cỗ; ba đốt nến, treo đèn. Chưa hết; ngoài ngõ có tiếng lao xao; rồi lũ bạn hàng xóm của Hạnh ủa vào. Mảnh sân con bỗng chốc râm ran tiếng cười, tiếng nói... Tuyệt thật! Bây giờ bé Hạnh mới tin, thực sự tin ba mẹ đang "đèn" Trung thu như đã hứa. Bé chỉ tiếc tiếc một điều: giá mà có thêm đám múa lân...

Nhưng bé chẳng có thì giờ tiếc nuối lâu; bởi bé thấy ba đang khệ nệ bê ra sân cái gói "bí mật", to đùng. Con mở ra đi. Quà của chú Tùng... Quà chú Tùng ư? Ôi, bất ngờ thật; thế mà bé nghĩ không ra. Bé hăm hở gỡ lớp băng dính, tháo dây buộc, mở tung. Chao ôi! Bên trong đựng nguyên một cái... đầu lân cùng mặt nạ ông Địa, quạt lông và một lũ trống to, trống bé! Chưa hết, dưới đáy còn một bức thư. Thư của chú Tùng. Chữ chú to ơi là to (cho Hạnh dễ đọc đây mà!). Xem nào; bé Hạnh lăm lăm bấm đánh vần. Thư chú viết:

... Bé yêu, chú Tùng bị bệnh, làm mất Trung thu của cháu. Chú Tùng... hừ quá phải không? Thôi, cháu đừng buồn; chú đến cho cháu Trung thu khác nhé! Trung thu

mười sáu...

Thốt nhiên, bé Hạnh buông thư, òa khóc. Thương chú Tùng quá. Vậy mà bé nỡ trách chú. Qua màn nước mắt mỏng, bé thấy ông trăng mười sáu - trăng Trung thu của chú Tùng - như tròn hơn, to hơn, sáng hơn. Và cả chú Tùng nữa. Chú Tùng cũng to lớn, rực rỡ, lung linh như ánh sáng của vầng trăng. Ngày mai, bé nhất định phải theo ba vào bệnh viện thăm chú Tùng. Bé sẽ làm quà cho chú thật nhiều phiếu bé ngoan; sẽ xin lỗi chú - và kể chú nghe về đêm Trung thu mười sáu. Đêm Trung thu đáng nhớ nhất trong đời... ■

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Trung thu
nhớ Bác

Ai yêu các nhi đồng
Bằng Bác Hồ Chí Minh?
Tính các cháu ngoan ngoãn,
Mặt các cháu xinh xinh,
Mong các cháu cố gắng,
Thi đua học và hành.
Tuổi nhỏ làm việc nhỏ,
Tùy theo sức của mình:
Để tham gia kháng chiến,
Để gìn giữ hòa bình.
Các cháu hãy xứng đáng:
Cháu Bác Hồ Chí Minh!

HỒ CHÍ MINH

TRUNG thu năm 1952, khi kháng chiến chống thực dân Pháp còn gian khổ, Bác Hồ viết những vần thơ giản dị gửi các cháu thiếu nhi:

Ai yêu các nhi đồng
Bằng Bác Hồ Chí Minh?
Tính các cháu ngoan ngoãn,
Mặt các cháu xinh xinh.

Đọc lại những câu thơ ấy, ta thấy hiện lên tình yêu thương của Bác dành cho con trẻ. Ngày ấy, trong gian khổ, các em nhỏ vùng chiến khu Việt Bắc, trong đó có Tuyên Quang, đâu có đủ đèn lồng, mâm cỗ. Nhưng “mặt các cháu xinh xinh” vẫn rạng ngời bên ánh trăng, bên bếp lửa, giống như hôm nay, những em bé Mông, Dao, Tày... ở các bản làng vùng cao Tuyên Quang rạng rỡ khoe nụ cười dưới chiếc đèn Trung thu giấy bóng kính.

Mong các cháu cố gắng
Thi đua học và hành.
Tuổi nhỏ làm việc nhỏ,
Tùy theo sức của mình.

Lời dặn của Bác là bài học sâu sắc cho bao thế hệ. Giữa những năm tháng kháng chiến, thiếu nhi vẫn hăng say học tập, vẫn biết góp sức mình cho đất nước. Hình ảnh ấy gợi ta nhớ đến các em học sinh vùng cao Tuyên Quang hôm nay: vượt suối, băng rừng đến trường, chăm ngoan học tập dưới mái lớp đơn sơ. Và mỗi mùa Trung thu, bên mâm cỗ giản dị ở bản làng, các em vẫn háo hức rước đèn, múa lân, hòa cùng tiếng trống hội rộn ràng của Lễ hội Thành Tuyên - Lễ hội đèn Trung thu rực rỡ nhất cả nước.

Để tham gia kháng chiến,
Để gìn giữ hòa bình.
Các cháu hãy xứng đáng:
Cháu Bác Hồ Chí Minh!

Khổ thơ cuối là niềm tin, là kỳ vọng của Bác. Nếu năm xưa, em nhỏ vùng tự do đã sớm biết “giữ bí mật, giúp đỡ bộ đội”, thì hôm nay, trẻ em được sống trong hòa bình, lớn lên giữa mùa Trung thu lung linh đèn hoa. Các em được rước đèn khổng lồ trong Lễ hội Thành Tuyên, được hòa mình vào không gian hội hè, và cũng đang từng ngày “xứng đáng cháu ngoan Bác Hồ” qua học tập, rèn luyện, giữ gìn bản sắc quê hương.

Từ ánh trăng kháng chiến năm xưa đến ánh đèn rực rỡ trên phố núi hôm nay là cả một hành trình dài của dân tộc, từ máu lửa đến hòa bình, từ gian khổ đến ấm no. Vần thơ Bác Hồ năm 1952 không chỉ khắc họa tình yêu thương vô bờ với thiếu nhi, mà còn nhắc nhở chúng ta: hãy chăm lo để mọi trẻ em - từ phố phường đến bản làng heo hút - đều có Trung thu trọn vẹn.

Và khi đêm hội trăng rằm trên mảnh đất Tuyên Quang sáng rực với hàng trăm mô hình đèn khổng lồ, ta chợt thấy ánh trăng Trung thu năm 1952 như vẫn còn tỏa sáng, soi nụ cười của trẻ thơ hôm nay, nối liền cội nguồn gian khó với bản sắc và khát vọng mùa xuân mới.

TRÚC LINH

QUỲNH ANH

Về làng

Làng đã mấy bận thay tên
Vẫn nguyên hình dáng làm nên thuở nào
Mái đình cong khúc ca dao
Cây đa bến nước ngọt ngào lời ru

Buổi vàng lấm láp mùa Thu
Hương na hương ổi chìm gù vườn xanh
Giếng khơi gàu nước mát lành
Cổng làng chõ đá ngồi canh đêm ngày

Vẫn là sung chất trâu cày
Đồng sâu ruộng cạn cha cày thuở xưa
Gốc cau chum nước chờ mưa
Bữa chiều vẫn nếp cà dứa đậm đà

Người đi lập nghiệp nơi xa
Vẫn còn ngong ngóng tháng Ba hội làng
Khăn hồng lại đợi người sang
Mở ba mở bảy dịu dàng nếp quê

Cỏ gà xanh mượt chân dê
Mở ba mở bảy ta về rừng rừng.

Minh họa: ĐỨC TRẦN

Thơ thiếu nhi

NGUYỄN THỦY

Quà hội trăng trắng

Trung thu ngày hội nhé
Chúng em kết đồ chơi
Bao hình rất ngộ nghĩnh
Sắc màu thật xinh tươi.

Đèn kéo quân, cá Chép
Rồi thỏ Ngọc, hươu, nai
Bút vẽ phồng cái bụng
Ông Địa ngồi rất oai.

Này cái bờm Sư tử
Màu lông nhuộm đỏ vàng
Này vỏ quả kết lại
Thành trống ếch rền vang.

Sân đình trăng đôi bước
Nhịp múa theo chị Hằng
Tùng rinh... Tùng rộn rã
Quà vui hội đêm trăng.

NGUYỄN NGỌC PHÚ

Trung thu của bé

Trung thu của bé
Có ông trăng rằm
Sáng ời là sáng
Sáng nhất trong năm!

Có quả thị vàng
Buổi tròn mộng nước
Có nải chuối thơm
Na vừa mở mắt

Chia vui đều khắp
Phá cỗ dưới trăng
Ở đâu cũng thấy
Sáng trong chị Hằng

Bé thích gì nhất
Đèn lồng ông sao
Nở ra năm cánh
Kéo quân đi nào...

DIỄM MY

Hương sắc
xứ Tuyên

Đất Tuyên rộn rã khúc ca
Cờ bay rực rỡ, chan hòa niềm tin
Triệu tim hòa nhịp quang vinh
Bốn phương hội tụ, nghĩa tình ngát xanh.

Đảng về rực sáng non xanh
Niềm tin thấp lửa, ngọt lành lòng dân
Đất lành núa bước bao phần
Uơm mầm hạnh phúc, muôn lần ước mong.

Những con đường trải nắng hồng
Nhà máy rộn rã, tiếng ca vang đồng
Đổi thay cuộc sống chan hòa
Hương lúa lan tỏa, tình nhà đượm nồng.

Suối trong róc rách ngân trong
Non cao lượn hát, hương nồng tỏa bay
Sen hồng ấp ủ vòng tay
Đất lành sinh phúc, sum vầy kết duyên.

Đảng soi ánh sáng bình yên
Mùa Xuân tươi mới, vẹn nguyên cuộc đời
Cùng non nước vươn muôn nơi
Tuyên Quang tỏa sáng, rạng ngời núi sông.

NHẬT HẠ

Trăng quê

Trăng treo trên ngọn trúc
Sáng cả vùng quê nghèo
Buông ánh nhìn dịu dịu
Gom tiếng cười vào nhau.

Nhìn trăng trên mặt ao
Long lanh hình chú Cuội
Dáng rặng tre như núi
Đưa tay ôm dáng người.

Trên cao chú Cuội cười
Thấy trần gian vui nhộn
Bất chợt, ông trăng tròn
Sau đám mây trắng ngần...

Minh họa: NGỌC AN

Khi TikToker làm méo mó các bài học

■ NGỌC MINH

Với sự phát triển của mạng xã hội, học sinh giờ đây không chỉ tiếp thu kiến thức ở trường học, mà còn qua các phương tiện truyền thông xã hội, trong đó có các video ngắn trên TikTok. Nhưng bên cạnh những clip mang lại giá trị tích cực, thì không ít clip đội lốt giáo dục, làm biến dạng các bài học của trẻ, trở thành xu hướng phản cảm, khiến phụ huynh, nhà trường lo lắng trẻ bị lệch lạc nhận thức.

Video dạy cách làm phao thi rất nguy hiểm.

nhiều hơn về mặt văn hóa, kiểm duyệt nội dung độc hại, sai lệch, cũng như cung cấp thông tin cho người trẻ khả năng phân biệt đúng - sai, tư duy phản biện.

Bởi cách các TikToker làm như trên sẽ khiến nhận thức của trẻ bị lệch, khi chúng có thể cho rằng những hành vi chửi thầy, nói tục, dạy cách làm gian lận... là bình thường, chấp nhận được nếu cộng đồng mạng hưởng ứng.

Nguy hại hơn, các giá trị giáo dục bị mai một khi học sinh thích xem TikTok hơn

bài học của thầy cô. Hình ảnh người thầy với vai trò là người dẫn dắt, dạy đạo đức mờ đi so với các “TikToker giáo dục” chỉ chú ý lượt view, tương tác, theo dõi hơn chất lượng nội dung.

Để giải quyết tình trạng này, cần sự vào cuộc của tất cả các bên. Phụ huynh nên giám sát thời gian, nội dung xem TikTok của con, nói chuyện với con về đúng - sai, giải thích khi nội dung nào gây tranh cãi; đồng thời hướng dẫn con tìm nguồn thông tin tin

cậy, hỏi ý kiến giáo viên khi không chắc chắn.

Nhà trường cần xây dựng quy định rõ ràng về việc giáo viên sử dụng hình ảnh học sinh trên mạng xã hội, tổ chức các tiết học về truyền thông số, tư duy phản biện cho học sinh và hợp tác với phụ huynh để quản lý nội dung mà học sinh tiếp cận.

Cùng với đó, chính quyền và cơ quan quản lý cần siết chặt kiểm duyệt nội dung độc hại, phản giáo dục trên TikTok, xử lý các vi phạm, quy định rõ hơn về quyền riêng tư của trẻ em và việc sử dụng hình ảnh trẻ em trên mạng, khuyến khích các TikToker làm nội dung giáo dục có chất lượng, xác thực, gắn với chương trình giáo dục chính thống.

Nếu để giáo dục bị biến tấu thành trò chơi, thành trend câu view, hoặc trở thành nơi lan truyền nội dung sai lệch, sẽ bị mất đi mục đích thật sự và gây hại. Ứng dụng công nghệ trong giáo dục là tốt, nhưng cần có sự vào cuộc của cả gia đình, nhà trường, cộng đồng và cả những người sáng tạo nội dung; thì trẻ em mới được học hành trong môi trường số lành mạnh ■

Trên ứng dụng TikTok dễ thấy vô số video dạy cách gian lận thi cử.

NHỮNG TRÀO LƯU ĐÁNG LO NGẠI

Mở ứng dụng TikTok, dễ thấy các clip ghi lại cảnh các em bé được đeo “cồng tay giấy” trong lớp học, với các “tội danh” hài hước như “ăn chậm nhất”, “vào lớp muộn”... Một số giáo viên trẻ sử dụng hình ảnh học sinh, clip trong lớp học, giờ ra chơi... để đăng lên TikTok. Thậm chí có trường hợp quay video lúc học sinh bị phạt, hoặc cận cảnh công việc học tập của học sinh nhằm tạo hiệu ứng chân thật. Những việc làm này dù được dàn dựng nhằm giải trí hoặc tạo hiệu ứng, nhưng dễ gây tranh cãi vì xâm phạm quyền riêng tư và có thể ảnh hưởng đến tâm lý học sinh.

Cũng trên tiktok, còn có nhiều nội dung phản giáo dục,

từ video dạy cách làm phao thi, hoặc hướng dẫn gian lận trong thi cử; đến học sinh nói tục, chửi thầy cô được phát tán với lượt xem lớn. Lại có các video review tiêu cực, bóc “phốt” một số nhà trường, khiến phụ huynh và học sinh bối rối, không biết phân biệt thông tin nào là đúng.

Có những TikToker biến tấu các bài học về giáo dục giới tính và phòng chống xâm hại cho trẻ em thành giải trí phản cảm, làm mờ ranh giới giữa giáo dục nghiêm túc và nội dung gây sốc, câu view.

CẦN HÀNH ĐỘNG TỪ CÁC BÊN

Trước tình trạng này, nhiều phụ huynh lo lắng. Các chuyên gia giáo dục cũng kêu gọi TikTok và các nền tảng mạng xã hội phải chịu trách nhiệm

XEM GÌ Ở ĐÂU?

TRONG 2 ngày 27/9 (thứ Bảy) và 28/9 (chủ Nhật), TTV Tuyên Quang, Lotte Tuyên Quang trình chiếu nhiều bộ phim hấp dẫn dành cho mọi lứa tuổi:

TTV TUYÊN QUANG

- 8h00: Giải cứu con tim.
- 10h30: Sóng gió nơi thị thành.
- 13h00: Hoán đổi nghiệt ngã (22h20).
- 18h00: Muôn kiểu làm dâu (21h15).

LOTTE TUYÊN QUANG:

- Mưa đỏ: 9h00, 11h10, 13h20, 14h30, 15h40, 16h50, 19h10, 20h20.
- Tử chiến trên không: 9h00, 9h50, 12h10,

Hình ảnh trong phim Nhà Búp Bê của Gabby.

- 14h20, 15h40, 16h50, 19h20, 20h10.
- Chainsaw Man - The movie: Chương Reze: 11h45, 18h10.
- Xác chết về quê: 13h40.
- Đồi hành xác: 11h20.
- Nhà búp bê của Gabby: 9h10, 18h10.

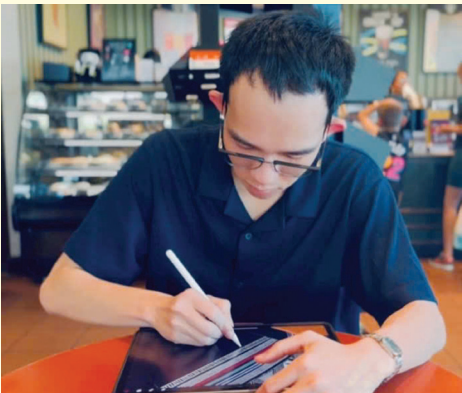
BẢO CHI
(Tổng hợp)

Việc tử tế

Người giữ hồn Việt qua tranh

Sinh sống tại Mỹ, Trương An Dân quê ở Bến Tre cũ nay là tỉnh Vĩnh Long (nghệ danh Nemoo) neo giữ ký ức và niềm tự hào dân tộc trong hội họa, gửi nỗi nhớ quê nhà vào từng bức tranh. Các tác phẩm đậm hơi thở Việt Nam lần lượt ra đời, như những nhịp cầu nối anh với nơi chôn nhau cắt rốn.

Trương An Dân với niềm tự hào dân tộc trong hội họa.

Mang vẻ đẹp 54 dân tộc ra thế giới

Chàng trai 27 tuổi gây chú ý với bộ tranh “54 Việt Tộc”, tái hiện vẻ đẹp phụ nữ trong trang phục truyền thống của 54 dân tộc Việt Nam. Dự án khởi nguồn từ một ước mong giản dị: để bạn bè quốc tế được chiêm ngưỡng hình ảnh người Việt. Từ khát vọng ấy, Dân tự đặt cho mình câu hỏi: Làm thế nào để khắc họa trọn vẹn nền văn hóa đa sắc màu Việt Nam trong tranh? Và anh nhận ra: 54 dân tộc chính là 54 mảnh ghép không thể thiếu.

Hình ảnh người phụ nữ các dân tộc hiện lên qua lối vẽ cách điệu, vừa mềm mại vừa dễ nhận diện.

Bộ tranh 54 Việt Tộc tái hiện vẻ đẹp của phụ nữ trong trang phục truyền thống.

Khuôn mặt tròn phúc hậu, ánh mắt xa xăm cùng thần thái gợi nhắc đến nét văn hóa mẫu hệ - một trong những yếu tố đặc trưng được khai thác nhiều trong dòng tranh dân gian này.

Sống xa quê, việc tìm hiểu văn hóa và trang phục từng dân tộc gặp nhiều khó khăn. Dân miệt mài tra cứu sách ảnh, tài liệu nghiên cứu, các triển lãm trực tuyến và cả tư liệu cộng đồng.

Điều khiến Dân hạnh phúc nhất là sự đón nhận từ cộng đồng. Những tin nhắn cảm ơn, những lời chia sẻ rằng nhờ bộ tranh mà người xem hiểu thêm về các dân tộc Việt Nam khiến anh xúc động không nói nên lời. Từ mạng xã hội, “54 Việt Tộc” vươn xa, được giới thiệu tại sự kiện “Ngày Việt Nam ở nước ngoài” năm 2024 tại Brazil do Bộ Ngoại giao tổ chức. Gần đây, bộ tranh tiếp tục được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch lựa chọn làm hình ảnh chủ đạo cho Vietnam Pavilion tại Triển lãm Thế giới EXPO OSAKA 2025 ở Nhật Bản - một trong những sự kiện lớn nhất thế giới về công nghệ, sáng tạo và văn hóa, quy tụ hơn 150 quốc gia.

Dấu ấn Việt Nam hiện lên đậm nét

Không dừng lại ở “54 Việt Tộc”, Trương An Dân tiếp tục mở rộng biên độ sáng tác với nhiều dự án mới. Trong 54 sắc phục, anh tôn vinh thời trang truyền thống, khám phá gu thẩm mỹ cầu kỳ và

tinh xảo của từng dân tộc. Bộ tranh “Trẻ con Việt Nam” đưa người xem trở về tuổi thơ với những trò chơi dân gian, cánh diều, viên bi, hay hình ảnh thiếu nhi vùng cao hồn nhiên, mộc mạc. “Hợp tác xã đồ cũ kỹ” khơi gợi ký ức chung của nhiều gia đình Việt qua những vật dụng quen thuộc như chiếc quạt con cóc, bình thủy tinh, hộp kim chỉ...

Mới đây, hòa trong không khí kỷ niệm 80 năm Quốc khánh 2/9, Dân giới thiệu tác phẩm “Một nụ cười tự tin”. Bức tranh khắc họa đáng vẻ tự hào của thiếu nhi khi lần đầu tiên soi mình trong gương, trên vai là chiếc khăn quàng đỏ.

Điểm chung trong tất cả dự án ấy là dấu ấn Việt Nam hiện lên đậm nét. Dù chọn thời trang, ký ức tuổi thơ hay lịch sử, Dân vẫn kiên trì với chất liệu Việt, từ đường nét, nhân vật cho đến chi tiết nhỏ.

Từ nơi đất khách, Trương An Dân vẫn lặng lẽ vẽ về quê hương với những gam màu chất chứa yêu thương. Qua từng nét vẽ, anh khẳng định tình yêu Việt Nam trong mình chưa bao giờ với cạn, chỉ ngày càng sâu đậm hơn. Với những dự án trong tương lai, Dân kỳ vọng sẽ tiếp tục quảng bá vẻ đẹp quê hương qua nghệ thuật minh họa hiện đại, góp phần đưa hình ảnh đất nước đến gần hơn với bạn bè quốc tế.

HIẾU ANH (Tổng hợp)

TẢN VĂN

CÓ những buổi chiều lặng lẽ, khi ngồi giữa phố thị ồn ào, tôi bỗng thấy lòng mình chênch về phía cao nguyên đá. Nơi ấy, từng mùa hoa đã đi qua tuổi trẻ, để lại trong ký ức tôi những mảng màu không bao giờ nhạt. Tôi đã sống, đã làm việc, đã gắn bó cả thanh xuân nơi miền đất khắc nghiệt mà cũng chan chứa dịu dàng ấy.

Mùa xuân, hoa đào nở rực trên triền núi. Giữa sương mờ, sắc hồng ấy từng thấp sáng trong tôi niềm tin về một khởi đầu mới. Tôi nhớ tiếng khèn lẫn trong gió, nhớ bước chân mình đi giữa bản làng, mang trong tim bao dự định thanh xuân. Những ngày ấy, tuổi trẻ giống như hoa, mềm mại nhưng kiêu hãnh, đứng vững trong gió lạnh mà vẫn rạng rỡ, tươi nguyên.

Rồi mùa cải vàng trải kín những nương đồi. Trong nắng tháng Ba, màu vàng ấy như trải dài đến tận chân trời, đưa bước

tôi vào những buổi chiều thênthang, khi lòng tràn đầy cảm hứng và khát vọng. Có lần dừng lại trên con dốc nhỏ, nhìn cánh đồng cải rung rinh trong gió, tôi nhận ra tuổi trẻ không chỉ là những tháng ngày sôi nổi, mà còn là sự bình yên giản dị, đủ để ta thấy đời đáng sống biết bao.

Đến mùa thu, Tam giác mạch phủ khắp thung lũng. Loài hoa nhỏ bé nhưng kiên cường ấy dạy tôi bài học sâu sắc: giữa đá núi khô cằn vẫn có thể nảy nở những điều đẹp đẽ. Tôi đã đi qua biết bao con đường vắt ngang triền núi, để rồi mỗi lần đứng trên cao nhìn xuống, thấy biển hoa màu tím trải dài,

trong lòng dâng lên niềm biết ơn với những tháng năm được sống hết mình.

... Mỗi mùa hoa cao nguyên đã là một mảnh ghép của tuổi trẻ. Giữa khắc nghiệt của đá núi, tôi học được sự bền bỉ; giữa dịu dàng của sắc hoa, tôi học cách trân trọng và giữ gìn. Đó không chỉ là ký ức đẹp, mà còn là vốn liếng để tôi bước đi trên những chặng đường sau này.

Dẫu nay đã rời xa cao nguyên, nhưng tôi biết mình chẳng thể thật sự rời bỏ. Những mùa hoa ấy vẫn ở lại, âm thầm neo trong tâm tưởng, để mỗi khi lòng chợt se lại, tôi còn có nơi mà nhớ, có ký ức mà nương. Thanh xuân có thể đã đi qua, nhưng hương hoa của những ngày ấy vẫn dịu dàng tỏa sáng, như ngọn lửa nhỏ giữ ấm đời người. Và rồi, tôi hiểu: hoa có thể rụng, nhưng tình đất, tình người, và những trải nghiệm của tuổi trẻ thì chẳng bao giờ mất đi. Chúng hóa thành một phần đời sống, thành hành trang lặng lẽ theo tôi đi suốt quãng đường còn lại■

Hương thơm vùng cao

■ Phóng sự ảnh: HỒNG ĐỨC

Khi thời tiết vào thu dịu mát, cũng là lúc các bản làng của người Tày ở Tuyên Quang vào vụ cốm mới. Trên những khoảng ruộng trồng lúa nếp những nam thanh, nữ tú người Tày cùng nhau lựa chọn những bông lúa nếp chín mẩy, trĩu bông. Để làm ra mẻ cốm thơm ngon, màu cốm xanh óng, người làm cốm phải trải qua rất nhiều công đoạn thủ công, mỗi một công đoạn cần sự tỉ mỉ, cần mẫn của người làm cốm. Vào đầu mùa cốm nhà nào cũng dành những mẻ cốm thơm ngon đầu mùa để dâng lên tổ tiên, tạ ơn trời đất, cầu mong mưa thuận gió hòa, giúp người nông dân may mắn trong lao động sản xuất.

Bà con người Tày xã Lâm Bình giã cốm.

Ảnh 1: Nông dân xã Bắc Quang lựa chọn những bông lúa nếp chắc mẩy để làm cốm.

Ảnh 2: Công đoạn sấy khô từng cụm lúa.

Ảnh 3: Lựa chọn những hạt cốm tròn căng.

Ảnh 4: Công đoạn gói cốm.

MOÙN NGON CUỐI TUẦN

Bánh dẻo truyền thống.

Mỗi độ Thu về, khi phố phường ngập tràn sắc đỏ vàng của mô hình đèn Trung thu, cũng là lúc những chiếc bánh Trung thu lại trở thành món ngon không thể thiếu trên bàn trà của mỗi gia đình. Ở Tuyên Quang, nhắc đến bánh Trung thu, nhiều người nghĩ ngay đến tiệm bánh Đức Bình, phường Minh Xuân - một địa chỉ quen thuộc đã gắn bó gần một thế

Bánh nướng.

kỷ, nơi lưu giữ trọn vẹn hương vị truyền thống của mùa trăng.

Bánh Trung thu Đức Bình hấp dẫn từ cái nhìn đầu tiên: lớp vỏ vàng nâu óng ả, mặt bánh in hoa văn sắc nét, tỏa hương thơm

Bánh Trung thu Đức Bình

■ HOAØNG ANH

dịu của nước đường nấu kỹ, hòa quyện với mạch nha, trứng và sữa. Khi cắt bánh, lớp vỏ mềm vừa phải ôm lấy phần nhân đầy đặn, để từng miếng nhỏ thôi cũng đủ gợi cảm giác ấm áp, sum vầy.

Nhân bánh chính là linh hồn của món ngon này. Nhân thập cẩm truyền thống kết hợp lạp xưởng, hạt sen, hạt bí, hạt dưa, mỡ đường, chút vỏ chanh bào thơm mát... tạo sự hòa quyện tinh tế giữa bùi, béo, ngọt, thơm. Ngoài ra, tiệm còn nhiều loại nhân được ưa chuộng như đậu xanh, khoai

môn, trà xanh, đậu đỏ, đáp ứng cả khẩu vị truyền thống lẫn hiện đại. Dù ở phiên bản nào, bánh vẫn giữ được tiêu chí: thơm ngon, không chất bảo quản, dùng tươi trong vòng 5 - 7 ngày, bảo quản lạnh đến nửa tháng.

Điều đáng quý là qua bao thế hệ, Đức Bình vẫn kiên định với cách làm thủ công. Khi nhiều nơi chạy theo thị hiếu mới, tiệm vẫn giữ hồn cốt xưa cũ, bởi với họ, chiếc bánh Trung thu không chỉ là món ăn, mà còn là ký ức, là tình thân. Chính sự mộc mạc, chân thành ấy đã khiến bánh Trung thu

Đức Bình trở thành món ngon gắn bó với biết bao gia đình.

Hiện nay, bánh Trung thu Đức Bình có nhiều mức giá, dao động từ 55.000 đến 120.000 đồng/chiếc. Trong đó, bánh nhân thịt xá xíu thập cẩm thường được người tiêu dùng chọn nhiều nhất, bởi vừa hợp khẩu vị, vừa gợi cảm giác truyền thống, xứng đáng là món quà biếu hay để cả nhà cùng thưởng thức.

Vào rằm Trung thu, khi cả nhà quây quần, cùng thưởng thức lát bánh Trung thu Đức Bình bên tách trà nóng, không chỉ là thưởng thức một món ăn, mà còn là tận hưởng hương vị mùa Thu, hương vị của đoàn viên. Và cứ thế, qua năm tháng, chiếc bánh Trung thu vẫn giữ nguyên giá trị: giản dị mà ấm áp, tinh tế mà gần gũi - một món ngon khó thiếu của mùa trăng rằm ■